

ارتقا

(ارتقا) نك استانبول و طفره ایچون
بر سنه ك آبرونه سی ۳۲ فروشدر .

مخانی بالجه ارباب قله آییقدر . هر ال
قلم طوتان یازده بیلیر .

اداره خانه سی باب عالی جاده سنده ۴۰
نومرولی « معلومات » مطبعه سیدر .

JOURNAL ILLUSTRÉ
IRTIKA

ادبیات ، فنون عسکریه ، بحریه ، تاریخ ،
تجارت ، زراعت ، صنایع ، معارف ، امور
نافعه و ! کلنجلی فقراتدن باحث مصور
جریده در .

هر نوع خصوصیات ایچون غزته نك مدیری
سمادتلو طاهر بك افندی حضرتلرینه مراجعت
اولنور .

BUREAUX :
Imprimerie Tahir Bey
40, rue de la Sublime-Porte,
STAMBOUL

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

جمعه کونلری نشر اولنور فنی و ادبی مصور عثمانلی غزته سیدر

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

عون عنايته بوسنه مسعود اولملى
طبيعى ابدوكنى بيان ايله اولد اشتياق ردر.
چه دها نمون ايتدم . خلوص قلمدن نهايت
درجه نمون اولمش اولملى كه بوقدر لطافتك
حصولي ايچون نهوقد نبري . صرف مساعى
ايتدكارني و نشانليسي حقدنه كي احساسات
قليسي شو صورته اكلامته باشلادى :

كوجكلنمده بىكلر ، شكرلر ، كرازلر
ايله اويتاردم . بونلك ايچننده لك زياته
كرازلرى سوردم . اودرجهكه اويغندن غيري
بريسى بي مطلقا ايكي دانه جيك قرمزى
كرازلر ايله طويه طويه سويليردى . كرازلر
كيم كوسترد ايسه عندمده آنام بابام اويدي .
براز يورومكه باشلادىغمده هر سئنهك بهاريني
صبر سز قلعه بكاردم . اوزون قيش كونلرنده
ايسه ! « كرازلر جيقجه باغله كيدر ، كزره
اكليرز » دهرلك بي تسلى ايدرلردى .
اووقت « ايچون سئنه ايكي دفعه كرازلر او-
ليور » ديه دوشونورد . بوايتلامى يلكنز
اوده كيلر دكل آرتق هر كس بيلديكي ايچون
بخله لطيفه ايدرلردى . اكلامه ديمغ بر سب
وار ايدى كه اوده ايشته لطافتني تامشا ايتد .
يكمن شويوك خالى نغمه مزه بابامك بردانه
جيك اولسون كرازلر اغاجي ديكه مس ايدى .
باغچه مزه بر كرازلر اغاجي بولنسه ايدى نه
سعادت اوله جقدى ؟ بهار ، بوهر موسمن
دها لطيف و تازه اولان دوره حيات كلنجه
بواغلاز قايزلر ، طومور جقلر حاصل ايدد .
جك نهايت ميفى ميسنى قرمزى جاذبه دار
نظر قريب ميومار و رجه كيدى . اوخ بوميوه
لر ، يمسى برشى دكل . فقط منظره مى . .
بونلر ايله زمين و مجلا ، ايله شوخ و جازبا
اويورديكه . . . خصوصيه دها هنوز يك
اولماشكن . . . انسان بونلر بريوه دكل اك
كوزل وى بدل بر جيجك ديه بيليردى .
اوخ ياري بوميوه لرى نصل صاف

و معزز برادرز ايله ايتيوردم . ايشته پردم
نهايت راضى اولمشدى . باغچه مزه ديكين
فدانلره چوجق كي باقلمق لازم كليوردى .
اك خفيف روزكارلر ايله اوياخيه دالارى
ا كيلوردى . ايرنى سئنه كوچ حال ايله
اليشر قدر ياراق ايله اوچر دانه ميسوه
كتيره بيلمشردى . بوكا ايله سونمش ،
ايله سونمش ايدم كه عاداتا بويه ميور هر صباح
طلوع آفتاب دن اول باغچه به قوشوب مشفق
بروالدمك اولاديه اولان محبت كي سوديكيم
ميفى ميفى جك ، جابر فدانلر كيشدريدكى
ميوملر باقيور ، انلرى صميمى صميمى ،
اك محبتى نظر لرمه اوقيشوردم .

بوفدانلر بويويوده سبت طولوسى كرا-
زلر و ريخيه و شمسيه كي ياراقلى سايهر
صانتيجه قدر قومشورك باغچه لرنده كي كرا-
زلرى يكله اكتفا ايدرمد .

ارتق كرازلر اوقدر حصص امل ايتشدم كه
هركون ارقداش لرمه باغله كيدر ، اوراده
قوشلر ايله برابر كوله اويشايه كرازلر يرك
صكره دالدين داله حويلايه رق ، اويونلر
ياهرق قارشيدن قارشى به بربر مزه كرازلر
آهرق اكليردك .

بزم بويه ميوه و برمش كرازلر اغاچلر-
ندمكي اويونلر مز ، شقلر مز ، خنده لرمز ،
حايقر يشلر مز ، آتلا يشلر مز نه خوش اوليو-
ردى . هله كولش غروب ايدر . افسقلر
آشئين بررنكه كير . بشون طبيعى غير
قابل توصيف بر علويت استيعاب ايدر كن
بزده شريقلر اوقويه رق جيبيلر مز كرازلر له
طولو اولديني حالده اولر مز عودت ايدر دك .
بوسوكلى كرازلر له باشقلر ، كوپلر يايوب
سوسله ايردك .

بم بونشتمى كودن ، بم ايچون يك
زياده بر محبت بسيله ين والدم اكر داتما
كرازلر يتشدين بر مملكت بيلسه يدى مطلقا
بم ايچون اوراده اقامت ايدد جكدى . ايشته
اوزمان بريد . بوميوملى اغاچلر لك لطافتنه ،
عاقظه سئنه اعتنا ايديورم .

كچن سئنه موسم شتاده هوالر ابي كتديكي
ايچون اغاچلر وقتندن اول چيچك آهشيدى .
فقط صكره هوا بر دبره تبدل ايدر لك قير اغيلر
ياغدانى جهته بو وقتدن اول آجيان چيچكلر لك
هيسى ياغش قوروموشدى . بوميانده زواللى
كرازلر لك چيچكلرى ده مخاولمشدى . بوخاله
غارشى صوك درجه محزون و متأثر ايدم .
حالبوكه قومى كم او كندن كينلر سيله بم ايله
لطيفه ايدرلردى . بن آرتق چوجق دكادم كه
بخله كلنسولر بم ايله اكلنميان بريى وار
ايدى كه اوده بغدادلر مزى او كوئن دكر منجيتك
اوغلى ايدى . بوكنج ياقيشقى ، غايت جاليشقان
كندى حالده بر دلقسانلى ايدى . فرصت
وقوعنده اومز لك او كندن كچديكىنى كوردم .
اوسنه كيجلى كوندوزلى جاليشه رق بولمش ،
صكره قيشك اوزون كيجهر لى و دهشتلى
صغوقلرى وجودى ضعيفه نمشدى . قوللر مده
ديزلر مده ايله بر بورغوناق حس ايديوردم ،
كوز قاقلا ايله اغرا لاشيورديكي بى كورنلر
طاليله ميه جق بر حاله كاديكي سويليورلردى ،
كوندوزلر صباحدن اقسامه قدر قيرلره
ناظر بخره نك او كنده ، والدمك صميانه
و مشفقانه سوزلرني ديكه يرك كاله ايرمكه
باشلايان التون باشاقلر لك تموجاتى ، دالدين داله
اوچوشان قوشارك نغماتى ، هنوز آجيان
كلر لك حياحتنى تامشا ايدر لك ديكه نيردم .
بعضا محزون و متفكر دقيقه لرده كچير -
بيوردم . هرشى بر حيات نازه اكلستاب
ايتش ايكن بوضف و ناتوانى بي قور قوتيو-
ردى . نه غريب تصادف . . . كرازلر اولمديني

بر سئنه جسته لشم اولم . شمدى بونى
دوشونمك ده حزنمى ايرتير يوردى . اه . . !
بولطيف و لعلكون ميوه لرى طولوا مقله نه
مسعود زمانلر كچير مشدم .

بى بوخلنده پدر و والدمدن بشقه هيج
بر كيمسه دوشونم يوردى . اه . . ! هيج كيمسنى
دوشونم يوردم . يالكز بر سبت كيراز اولسه يدى .

اويله صايوردم كه بوميوه لرك اوسوكلى منظره مى
بم ايچون شفا بخش اوله جقدى . بكا عاداتا
قوت و رجه جكدى . فقط اوسنه دكل بزم كويده
حتى هيج بر كوتده بيله كيراز يوقدى . پدرمك
ايسه بك چوق ياره و روب غايت اوزاق شهر-
لردن كتير نيمه جكنى ده بيليوردم . ايچم كيراز
ديه يايور . بو بوزلى شربت بر ياردق صودن
رياده يالكز بردانه جك قرمزى كرازلر يوركك
حرارتى تسكين ايدد بيله جكدى . يوركك

اودرجه ارقدمشديكه هر كچه رويامده كرازلرى
كورنيوردم . بريلر سبت طولوسى كيراز
و بريورلردى . لكن صباحين اوياخيه بونلر
برر روي اويوردي . اقشام اوزلر لى افكلر ،
كونشك صوك شاعيله آشئين بررنك كسب
ايدر كن باغلردن كوله كوله اويشايه رق اوچ
طولوسى كرازلر له عودت ايتديكمن ساعات
نخيتارى بي نخيل ادييور . هر كچه مى هر كچه
روياده كرازلر كورنيوردم . خسته لغمك
دوره نقاهتمده استراحت ايتمكه ايكن ياغده
كيلرني اونوتد رق : « آه ! شمدى بردانه جك

كرازلر اولسه يدى . ديشم . اووقت بي چاره
والدمك يوركى صبرلاش . ممكنى ؟ فقط
اوصره . هر صباح كيزلدين كيزلى به والدمدن
خسته لغمى صوران - دكر منجيتك اوغلى
ياغده بوليوردي . كنديمه كلديكده برده
نه كورديم . بي چاره كنج بر رجه كتيرديكي
يشيل ياراقى سبتك ايچندن اوقرمزى ميوه لرى
چيقارمسونمى ؟ اوزمان سندن زياده والدمك
او حقيقتى آناجفمك يوركك صوسر بيلدى .
مسرتدن نمونيئندن اوكنجى باغريه باصدى .
وئى كنديسنه ويره جكنه دائر ياتنزه بولنانلر
مواجهه سئنه وعد ايتدى . صكره شفا بخش

اولوق اوزره كندى ايله ويرديكي ايكي دانه
قرمزى كرازلر سعادت شامزى قرارلشدردي .
بوشايان احترام كنجلر شوسر كشتلر لرى
استاغ ايدر كن روح ندرجه لرده صفاياب
اويوردي . زواللى قيز جفرك سر كشدشقى
پيتشديكه نشانليسي ده ياتنزه كادى . كوله رك
قونوشه رق اكلندك . كندى الى ايله قوبارديني
اولمكون كرازلرى يكله طويه مدق . كولش
احتفاكاه حزينته چيكلمك اوزره سمت غربه
طوغرى غازم اولور كن انلر له بالوداغ اومره
كلشيدم .

ارهدن ايكي سئنه كچديكي حالده زواللى
قيز جفرك سر كشدت قاييسى ياد ايدر . بي حقيقه

مسعود اولملى تمينسند بولنورد . بوندن
بر آى اقدم كويدن كان برمكتوب بوسمادك
وقوعنى تبشير ايديوردي .
بواز دواجك موطو اولسنى هر آن ارزو
ايدرم .

مقرى كوى : طلعت حجابى

مصنوع جگر قيتير

پترول : Pétrole

— مابعد —

غاز ياغى [Huile de pétrole]
— لامبارده باقديغمز غاز ياغى (۱۵۰ -
۲۸۰) درجه آره سئنه تقطير ايديلير .
(۳۵) درجه لك بر حرارت ايله قابل اشتغالدر .
تقلت اضافيه مى : (۰۰۷۸) ايله (۰۰۸۱) يئنده
نخاف ايدر .

زيوت ثقيله (Huiles lourdes)
— بوياغ (۲۷۰ - ۴۰۰) درجه ارده سئنه
قططير اولنه بيلور . بعدالتقطير صفود قجه
صلب حالده (پارافين) دنيان بر نوع مابعد
تحول ايدر .

زيوت ثقيله ماكنه نرى ، فابريقه ادواتى
شمندوفر آلات حديديه شتى وساير بوكى
شيسلر باغلامق خصوصنده درجه لزومى
ديداردر .

وازلين (Vaseline) . فحم حيوانى
رنك اصليسى ازاله ايدلش بوصوبه : وازلين
دنيور . بوجسم : اجسام سائره معدنيه ده
نمخص خاصه سئنه بستيون بيكاندر . و خاصه
نمخصيه دن بيله كليا محروم اولمى حسبيله بوكا
كيميا كرلر شحم معدى اسمنى و برمشلردر .
اجزايقلده مرهم صنايعده وزنى مقامنده
قوللا بيلور .

جسم مذكورك بازار تجارنده الوان كونا
كوني بولنور . فقط اك چوق استعمال اولنان
پياض ، قرمزى ، اسمر ، صارى رنگده
اولانلردر .

وازلين جسممك اصل تركيبي : زيوت
ثقيه ايله پارافين دن عبارتدر .

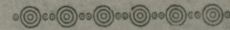
پارافين . — بومابع ، (بلوز) : (قاهو)
ناملرنده ايكي كيميا كر مشهورك فكرو ورايتمه
نظراً مؤثرات كيميويه نك كافه سئنه مقاومت
ايدد بيلور . و بوخاصه متجزه سندن طولانى
مشوع و ولالماء قارنى صنفك نمونه سنى تشكيل
ايتكمدهدر .

بوكوزل و قيمتلى جسم (۱۸۲۹) تاريخ

میلادیسندہ (رائخمباح: Reichembach) طرفدن کشف اولمشدر . مومی الیہ علم کیماہد بدطولی صاحبی دنیلہ جک درجہدہ ششمہ نام قارائن بر المان اولوب بوجسمی ؛ مواد عضویہ نک قطریلہ حصولہ کن قطرائی محصولات داخلده بولمہ موفق اولمشدر . مؤخرأ بعض کیمیا کرلده شیشلرک قطریلہ حصولہ کن مواد طیارہ درونیدہ تصادف ایشلردر .

منشأ دمنجر جلریہ کورینہ یارافینلرک نقطہ ذوبانلری (۶۰-۴۴) درجہ یلندہ تحول ایدر . بوسیدن برحق مشابہ یارافیلرک موجودیتی واردذهن وفکر اولور . حتی بعض کیمیا منتسبئی بو ظنک قطعیت حیوانیہ بیلہ حکم وریبورلر . یارافینلر تقطیر اولندقدہ بر مقدار محصول مقطرایلہ جزئی مذاب اولمش بوسہ اعطاس ایدرلر . یارافیندن نیم شغائی ، کوزل موملر اعمال اولنور . بوموملرک فیللری ایخه در . دومانمز واریجہ سز یانارلر . یک چوق مائل ذوبان اولدقلرندن حرارت چوغالدینی وقت زیادہ سیلہ بوکولورلر . بو محذوری دفع ایچون بمضأ یارافینہ حامض استعارین علاوه ایدیلیر . بوجسم سنا یلده یک مستعملدر . از جملة شمعہ لی کیریت اعمالده ، قوانرہ جلاو بر مک خصوصسندہ ، فطوغرافیلقدہ کترتہ قوللا نیلیر .

نامق اکرم

بروسه دن کونیه سیاحت

سیاح : محمد ضیا

— مابعد —

واقعا بویالکزلنی قره حصاره قدر ارزو ایتدم . حتی قوندو کتورمز واسیل حاجبی اقدی یه دها بیلہ چکده ایکن اجبای قدیمہ دن ، اناطولی دمبر بولی ادارہ سنک اک مقتدر و تحریکی ما کنستارندن ذکر ای اقدی دلاتیلہ بوارزومی اظهار ایتش ایدم . تشکر ایدرم . بو آدم قونیہ و ارنجیہ قدر بی ازعاج ایدہ جک برکسمہ یه بولداش ایتدیسمہ جای دن سوکرہ باخصوص اق شہردن قلقوبده قونیہ اووه سنہ کیرمکک باشلا دیغمز زمان بویالکزلدن جدأ راحتسز اولدم . هله جای ده قونیہ تره نیلہ قارشولشدینی وقت یک غریب اولدی . استاسیون براووه . نک اورتہ سندہ ، نه اناچ وار . نسایہ ! قصبہ استاسیونہ اوزاقچه اولدیفندن سائر بعض استاسیونلر کی شندکیکلی اولیور . براز هوا المی ، استاسیونک قیوسنک صفوق صویسلہ الارینی یوزلری بیامق اوزره واغولردن اشائی این بش اون یولی الہ قصبہ دن کان برایکی اراہچی ، بروستہ اراہمی برایکی سواری ژاندارمه . . . ایشته استاسیونک غلبہ لکی بوندن عبارت ! انسان ارضہرہ ، باخصوص بویلہ بولجیلقدہ مصاحبندن استفادہ اولنہ جق بر رفیق سیاحت ارزو ایدیور .

بوحوالی تہائیک اک اهنک مناظری اورتہ سندہ اطرائی اولوقواق اغاچلریلہ چوریلمش باغچلر ارسندہ برقریہ درحال نظر دقتمز جاب ایتدی . تحقیق ایتدم (ارغود) خاق ایش . ارغود خانی ناحیہ مرکزی اولدیفندن بر حکومت دازمی واردر . ناحیہ نک نفوس عمومییہ (۲۴۰۴) فردن عبارت اولوب کافہی اسلامدر . جامع ومسجد ، ۱۱ مکتب ، ۲ مدرسه ، ۲۰ دکان ومغازہ ، ۲ فرون ، ۴ دکرمن ۴ قہوہ خانہ دن ماعدا ۱۰۰ عدد دستکاه واردر . بودستکاهلرده اولدقجہ کوزل کیلملر و بزلر طوقونور . ارغود خانسنک ایکی کرلی کوزک برکوپروسی واردر . بوکوپرونک

وقتیلہ اہتمامی برصورتہ یابیلدینی آثار باقیہ سندن اکلا شیلیدور . بوقریہ نک دخی اولری طوراقلہ اورتولمش اولطہ لک اولکرنده کی صوندرمہ دخی غایت قالین اغاچ کوتولرندن یابلمش دیرکیرہ استناد ایتدیرلمشدر . بوحوالیہ قیش زیادہ جہ اولدیفندن اولرک اوزرینہ بعضأ برترمدن زیادہ قار بریکور . بوقدر ققلتہ تحمل ایتک ایچون بودیرکری قومقندن بشقہ جارہ بوقدر . فقط اولرک اوزری براز ایتلی یابیلہ جق اولورسہ قارک تراکنندن جائیک چوکک تہلکسی قالیہ جغفسندن اووقت بویلہ جسم دیرکرده لزوم قالمز . . . اولرده حفظ الصحیہ موافق اولہرق یابلمش اولور . . .

خط بو استاسیوندن سوکرہ متعدد بوغاز ودرسند تشکیل ایتک اوزره ، اوافق تپہ لک ارسندن کاه صاغہ وکاه صولہ قیوریلہ رک یول یوردی ، خطک کچدیکی اراضی کیلسدن مرکب ومشکل اولدیفندن بیوک اغاچلر کورنیوردی . اوتہ دمہ بریدہ ، باخصوص درہ کنارلرندہ کی سکودا غاچلری ، ایتکرہ طوغری اوزانان اریہ ترلاری ، منظرہ نک جیلاقانی بر درجہ قدر کیدریوردی . . . جاشچی کونیہ تام ساعت طقوزده کلدک . بورانک ارتقائی سطح بچردن اعتبارأ (۱۰۴۳) متردرہ . بورادہ توصیف وتماشایہ شایستہ ہیچ برشی یوق . شمعی (یالغین) کایورز ، ساعت طقوز بجقدہ استاسیونہ کیردک . استاسیون موقی سطح بچردن اعتبارأ (۱۰۳۰) مترہ یوکسلکنکندہ در . بوندن اولکی استاسیون موقیلہ یالغین ارسندہ ارتقاعجہ اون اوج ، ترہ برفرق واردر .

اوچیوز اون سٹہ سندہ قونیہ دن کلیرکن یالغین دہ برکیجہ قالمش ایدم . اووقت کارکیر ، منتظم برحکومت قونائی انشا ایدیلایوردی . بوقوناقی شمدی اکال ایدلمش ، قصبہ نک اک منتظم ، اک شرفی برناسی بولمشدر . قصبہ استاسیون موقعہ منتظم برشوسہ الہ مرپوطدر .

قضا درونسندہ چیکلر ودرسند جوارندن ودرسدیکن اورمانلرندن نبعان الہ شمالہ طوغری جریان برده اوافق ایقلہ جسامت پسیدا ایدن یالغین چانی نامیلہ معروف بر ارقاق قصبہ نک کنارندن کچہ رک یوقارودہ اسمی مذکور جاشچی کولہ قاریشیور . بوندن ماعدا مذکور کولہ طوغان حصار ناحیہ سندن کلہ رک ارغید خانی قصبہ سندن مرور ایدن دیکر براوقاق جای وکذلک ایلیجہ صولری وجوار تپہ لردن نبعان ایدن اوافق قنک صولر منصب اولور .

جاشچی کولی نفس قصبہ نک شمال غریبسندہ اوج کیلومترہ مسافقدہ واقع اولوب قطع ناقص شکندہ واتوز کیلومترہ محیطندہ در . صوفی طاقی واغچندہ طور نابائی نوعندن ایلک ہارده کوزل برباقی آولا نورسہ دہ یک آزدور . بوکولک ہان سکزدہ بری واک زیادہ کنارلری سازلقدہ . ایشته میاہک بویلہ جنو بدن شمالہ طوغری جریانی وقضامک شمال جہتلرینک بعض محلا ی منجط بولنسی برطاقم میاہ را کدہ ومرزغہ حصولہ کتیرمشدر .

کولک جوارندہ بولنان بعض قرہ لک وحتی نفس قصبہ نک ہوامی بوکولک تاثیر رطوبتیلہ متأثر اولدینی کی الداش وجوارندن کلن دیکر برصوبک صونفوریک ورشدیہ وبولہ سان قرہ لری جوارندہ جریانہ بطاقت کلہ رک سازلک تشکیل ایلمسندن ناشی اورالہ ینک ہوامی دخی مختلدر .

میاہ را کدہ نک حفظ الصحیہ عمومیہ درکار اولان سوء تأثیراتی نظر دقت واهمیتہ انش اولدیفندن قورودلسنہ تشبث ایدلمش وسیدی شہردن برچوق قندق اغاچی دخی جلب اولنہرق غرس ایدلمش وبوصورتلہ تصفیہ ہوا یه موفق اولمشدر . فی الحقیقہ یالغینک طریق معموریتسہ بر درجہ قدر حائل اولان اشبو میاہ را کدہ در .

کتابنرک ازنیق بختندہ بر تفصیل بیان ایدلیدی وجہلہ ، اوراسی وقتیہ جسم ویک زیادہ معمور برقصہ ایکن مرور زمان الہ ازنیق کولنک بیوک بریطاقتی حالتی کسب ایتمی قصبہ نک جسامت معموریتسہ سد چیکرک کیت کیدہ قدیمأ حائر اولدینی شرف ومعموریتی غائب ایلمشدر . حتی اووقت ناقصیہ قدر قایقلر ایشلر ایش .

اطنہ طریقہ قونیہ یه کلیرکن اسمنی درخاطر ایدہ مدیکم برقریہ نک جوارندن یکممش ایدک . قرہ یه درت بش دقیقه مسافقدہ بیوجک برقرستان نظر دقتی جلب ایتش اولد یغندن رفاقتمزده بولنان ژاندارمہ دن استیضاح مادہ ایلمش ایدم .

مابعدی وار

مدير مسئول : محمد طاهر